

Arkivsaksnummer: 2024/32665-2

Saksbehandler: Trond Erik Buttingsrud

Dato: 05.11.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	38 – 2024	26.11.24

Motorferdsel under gjennomføringen av Finsekurset 2025-2027 - Hordaland Røde Kors.

Forvalters innstilling

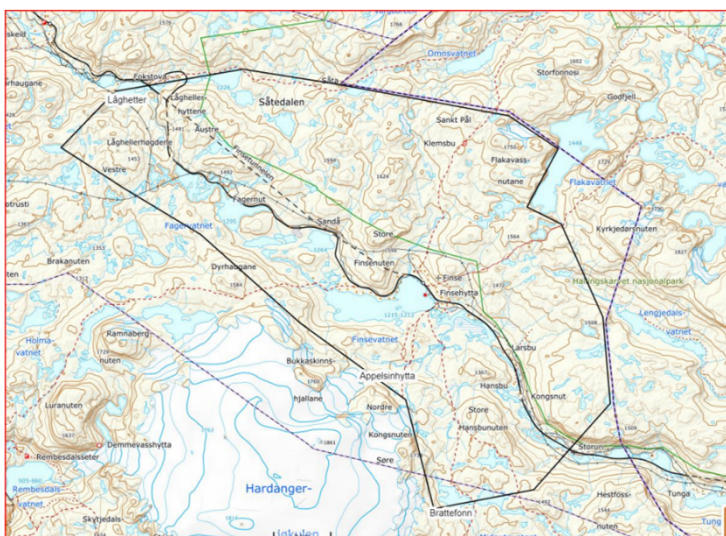
Hallingskarvet nasjonalparkstyre gir Hordaland Røde Kors v/Erlend Håheim dispensasjon til å bruke snøskutere under gjennomføring av Finsekurset.

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 3 pkt. 6.3 a i forskrift av 22. desember 2006 om vern av Hallingskarvet nasjonalpark og § 3 pkt. 3.3 b i forskrift av 22. desember 2006 om vern av Finse biotopvernområde, og gjelder den delen av øvelsen som går innenfor Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde.

Dispensasjonen gjelder for ett ukeskurs i året, og for årene 2025 – 2027:

- Snøskutere til rekognosering lørdag/søndag (uke 8) og onsdag for å sikre en trygg gjennomføring av kursene på Finse.
- Bruk av snøskutere til gjennomføring av kurs fredag og lørdag.
- Bruk av snøskutere til utplassering og innhenting av sambandsinfrastruktur mandag og fredag.

Finsekurset skal foregå innenfor svart strek som merket på kartet under.

Vilkår for tillatelsen:

- Før øvelsen kan gjennomføres skal kjøreordre innhentes fra politiet. Kjøreordre skal alltid være med under øvelsen, og skal vises til oppsynet når dette kreves.
- Kjøring utenom angitte formål og strekninger er forbudt. Bruk av motorferdsel skal avgrenses til det som er helt nødvendig for å gjennomføre kurset.
- Det skal tas hensyn til viltet i området, og en må før kurset starter ta kontakte med lokalt SNO for å avklare om det er villrein i området. Hvis det er fare for at øvingsaktiviteten kan forstyrre villrein skal aktiviteten avbrytes.
- Denne tillatelsen begrenser ikke den rett grunneier har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.
- Etter avsluttet kurs skal det rapporteres på øvingsvirksomheten i nasjonalparken og biotopvernområde. Rapport sendes til Hallingskarvet nasjonalparkstyre når kurset er avsluttet og senest innen 1. juni hvert år. Dette vil være uavhengig av om det er gjennomført kjøring innenfor nasjonalparken eller ikke.
- Hallingskarvet nasjonalparkstyre kan til enhver tid trekke tilbake kjøretillatelsen hvis lov eller forskrift endres eller vilkår for kjøretillatelsen ikke overholdes.

Bakgrunn for vedtaket er at Hallingskarvet nasjonalpark er en nasjonalpark med et høyt antall besøkende. Med det høye besøkstallet er det viktig at vi har en redningstjeneste som holder en høy kvalitet. Finsekurset er et anerkjent lederkurs som har til formål lære opp personell i å lede mannskap ute i vinterfjellet under redningsaksjoner. Kurset har en lang tradisjon for å bli avholdt på Finse, og gjennom dialog med forvaltningen over flere år blir store deler av kurset gjennomført utenfor verneområdene. Forvaltningsmyndigheten ser motorferdsel som nødvendig for å få gjennomført kurset på Finse.

Forvaltningsmyndigheten kan ikke se at dispensasjonen vil være i strid med verneverdiene eller kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

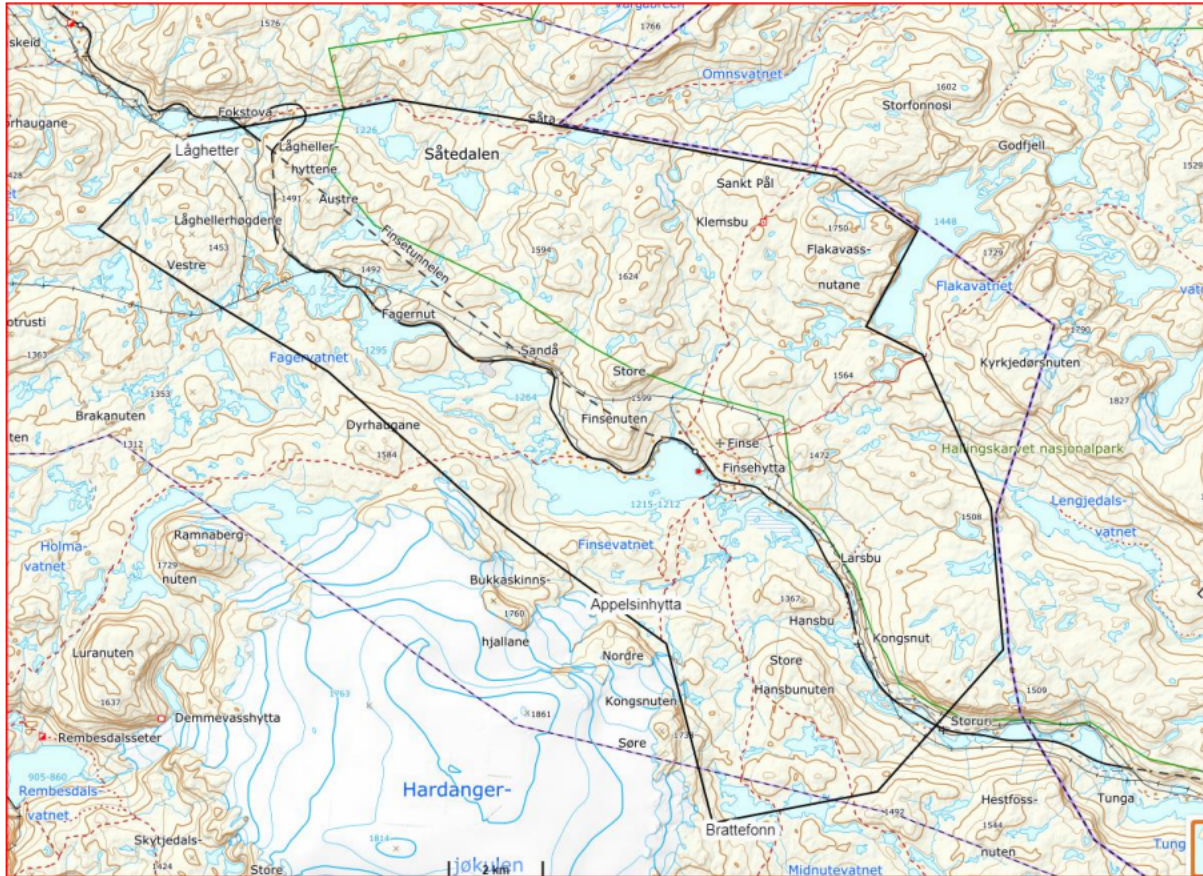
Hordaland Røde Kors v/Erlend Håheim har i e-post av 16. august 2024 søkt om tillatelse til å bruke snøskuter innenfor Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde. Bakgrunn for søknader er at Hordaland Røde Kors ønsker å benytte snøskuter under gjennomføringen av Finsekurset. Finsekurset har i en årrekke blir gjennomført i regi av Hordaland Røde Kors. Kurset har fokus på opplæring av personell som skal lede mannskaper ute i vinterfjellet under redningsaksjoner.

Kurset blir gjennomført i løpet av en uke (lørdag til lørdag). Ifølge øvingsplanen er det planlagt bruk av snøskutere i Hallingskarvet nasjonalpark og Finse biotopvernområde til følgende formål og dager:

- Snøskutere til rekognosering lørdag/søndag (uke 8) og onsdag for å sikre en trygg gjennomføring av kursene på Finse.
- Bruk av snøskutere til gjennomføring av kurs fredag og lørdag.
- Bruk av snøskutere til utplassering og innhenting av sambandsinfrastruktur mandag og fredag.

Vinterkurset på Finse blir i 2025 arrangerer for 65. gang. Det søkes om tillatelse til å gjennomføre kurset i årene 2025-2027.

I søknaden er det lagt ved et kart som viser øvingsområde brukt i 2024. Etter telefonsamtale med søker, er det avklart at dette kartet er utgangspunktet for øvelser i 2025 – 2027.

Kart over øvingsområdet. Svart strekt viser grensen for øvingsområde.

Forvalter har bedt om uttale til øvelsen fra Politiet og Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell.

Politiet har i e-post av 15.10.24 godkjent bruk av snøskuter med følgende kommentarer:

- Øvingsområdet beskrevet i vedlagt kart berører både Hallingskarvet nasjonalpark og Hardangerjøkulen og Skaupsjøen landskapsvernområde. Bruk av snøscooter under kurset skal begrenses til det som er strengt nødvendig, og en ber om at de øvingsmomenter som kan legges utenfor verneområde i størst mulig grad blir lagt utenfor verneområde. Politiet ber videre om at kjøringen, så langt det lar seg gjøre, foregår langs kvistet løyper. Bruk av snøscooter i verneområde krever egen dispensasjon fra verneområdemyndighetene.
- Øvingsområdet for Finsekurset ligger inne i Hardangervidda og Nordfjella villreinområde. I forkant og under kurset skal SNO kontaktes for å avklare om det er villrein i området. Om nødvendig skal øvelser/aktiviteter flyttes til områder som ikke kommer i konflikt med villrein. Kontaktperson i SNO er Petter Braaten, mob.: 92407771. Ved observasjoner av villrein og annet vilt skal det tas hensyn slik at dyrene ikke skremmes unødvendig.

Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell har via telefonsamtale med sekretær meddelt at uttalelse gitt i e-post av 10.10.20 fortsatt er gjeldende for Finsekurset. Villreinnemnda ber da om at det blir lagt inn krav om at kursarrangør holder seg oppdatert på om det er villrein i øvingsområdet. Og at gjennomføring av kurset endres dersom det er fare for at aktiviteten kan komme i konflikt med villrein.

Det er et generelt forbud mot motorferdsel, jf. § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalpark og § 3 pkt. 3.1 i verneforskriften for Finse biotopvernområde. Med hjemmel i § 3 pkt. 6.3 a i verneforskriften for Hallingskarvet nasjonalpark, og § 3 pkt. 3.3 b i verneforskriften for Finse biotopvernområde, kan forvaltningsmyndighetene gi tillatelse til øvelsekjøring i

forbindelse med rednings- og oppsynsvirksomhet innenfor verneområdene. Denne type øvelsekjøring må være en del av en godkjent øvingsplan. Videre har forvaltningsmyndigheten lagt «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder» til grunn i behandlingen.

Vurdering

Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort, særegent og tilnærmet urørt fjellområde, slik at landskapet og det biologiske mangfoldet med økosystem, arter og bestander, blant annet villrein, blir bevart. Vernet skal sikre et karakteristisk landskapselement som er viktig for forståelsen av den geologiske historien. Allmennheten skal ha muligheter til friluftsliv og naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Vernet skal sikre verdifulle kulturminner.

Det er et mål å holde motorferdselen i verneområdene på et lavest mulig nivå, samtidig som nødvendig transport må kunne fortsette som før. I tråd med «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder» er det politiets oppgave å vurdere nødvendigheten av den enkelte øvelse i sin behandling av øvingsplan. I retningslinjene går det fram at alle øvingsmoment som kan legges utenfor verneområdet skal legges utenfor. Behovet for motorferdsel innenfor verneområdene vil som hovedregel være knytte opp mot kjentmannskjøring. Søknaden fra Finsekurset bryter til en viss grad med retningslinjene i og med at øvingsmoment som ikke er direkte knyttet til et geografisk område blir lagt i et vernet område. På den annen side er det vanskelig å se for seg at en omfangsrik øvelse som Finsekurset kan gjennomføres på Finse, uten å bruke arealer innenfor vernede områder. I forhold til verneverdiene mener forvalter at det viktigste er at aktiviteten blir lagt så tett opp til Finse stasjon som mulig. Rundt Finse stasjon er det allerede i dag en del aktivitet, og Finsekurset vil da ikke berøre nye områder uten ferdsel.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Når det gjelder krav til kunnskap om naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8, har forvaltningen god oversikt over omfanget av motorferdsel gjennom de rapporteringsordninger som finnes, og kontroller gjennomført av Statens naturoppsyn. I forhold til naturverdiene er det først og fremst villrein og fjellrev som kan bli påvirket av motorferdsel. Så langt det er mulig holder forvaltningen seg oppdater på villreinens forflytninger gjennom observasjoner i felt og via GPS-merka dyr. I tillegg bruker forvaltningen aktuell faglitteratur og tidligere erfaringer om villreinens forflytninger i kunnskapsgrunnlaget. De områdene der Finsekurset skal gjennomføres, er i Kvalitetsnormen for villrein, definert som sommer- og vinterbeiteområde. Deler av øvingsområdet strekker seg vestover fra Finse, og inne i trekkorridoren for villrein over Finse tunnelen. Området rundet Finse og mot Geiteryggen er tilholdssted for fjellrev. Det meste av øvingsområdet er lagt utenom områder med føringsautomater og kjente hi for fjellrev. Unntaket er Larsdalen der øvingsområdet ligger tett på føringsautomater og hi. Ved forstyrrelser vil villrein og fjellrev reagere med fluktreaksjon. Dette er naturlige reaksjonsmønster der den enkeltvis forstyrrelse ikke vil true artene. I Artskart er det i øvingsområdet ikke registreringer av truede eller sårbare arter som kan bli påvirket på snødekt mark.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette prinsipp er viktig for den totale belastningen fra forstyrrelser og motorferdsel i verneområdet. Det er noe motorferdsel i Hallingskarvet i dag. Denne er konsentrert til noen måneder i vinterhalvåret. Det gis kun tillatelse til transport som er vurdert til å være nødvendig. Ferdsel på ski og til fots foregår i all hovedsak etter merkede løyper og stier. Vi har vurdert den samlede belastningen av motorferdsel og forstyrrelser i dag til å være akseptabel i henhold til verneformålet. Det totale omfanget av motorferdsel har vært stabilt de siste årene, og vi mener derfor at eksisterende dispensasjonspraksis i hovedsak kan videreføres.

Ut ifra sakens karakter mener forvaltningsmyndigheten at kunnskapsgrunnlaget er godt i denne saken, og at «føre-var-prinsippet» i naturmangfoldloven § 9 dermed får mindre betydning. I og med at det er lav sannsynlighet for at naturmangfoldet blir berørt av vedtaket og det ikke kan påvises store effekter av tillatelsen på verdifulle naturtyper og arter, legger forvaltningsmyndigheten til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Finsekurset har vært arrangert på Finse i en årrekke og det er vanskelig å se for seg at kurset skal finne et nytt sted. Finse er også et område som kan by på varierte vinterforhold. I tillegg er det etablert infrastruktur innen på Finsehytta som er tilpasset gjennomføringen av kurset. Etter forvalter sitt syn, må man derfor kunne tåle at noen øvelsesmomenter som kunne vært lagt utenfor nasjonalparken, blir lagt innenfor. Hallingskarvet nasjonalpark har et høyt besøkstall. I formålet til nasjonalparken går det fram at allmenheten skal gis mulighet til et enkelt friluftsliv. Med det høye besøkstallet er det viktig at vi har en redningstjeneste som er god kjent i området og godt rustet til å takle et redningsoppdrag.

Etter forvalter sin vurdering er tilbakemeldingene fra Politiet og Villreinnemnda for Nordfjella, Fjellheimen og Raudafjell innarbeidet i innstilling til vedtak.

Forvalter kan ikke se at dispensasjonen vil være i strid med verneverdiene eller kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.